

Ert datum:
2026-06-09

Datum:
2026-10-09

Er ref:
Li2026/01127

Diarienummer:
UHM-2026-0225

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Kommunal och regional finansiering av flyglinjer med allmän trafikplikt (promemorian Li2026/01127)

Sammanfattning

Upphandlingsmyndigheten tillstyrker förslagen i de delar som rör statsstöd och upphandling. Upphandlingsmyndigheten föreslår att regeringen ger Trafikverket i uppdrag att ge vägledning till berörda kommuner och regioner om de unionsrättsliga bestämmelserna i samråd med Upphandlingsmyndigheten.

Inledning

Upphandlingsmyndigheten yttrar sig utifrån uppdraget att utveckla och stödja den upphandling som genomförs av upphandlande myndigheter och enheter samt att stödja de leverantörer som deltar i sådan upphandling. Yttrandet har även kopplingar till uppdraget att ge kommuner och regioner vägledning i statsstödsfrågor.

Statsstöd och upphandling

Flygtrafikförordningen bygger på att upphandlingsförfarandet som krävs uppfyller de fyra altmarkkriterierna. I de fall upphandlingsförfarandet inte uppfyller altmarkkriterierna behöver statsstödsreglerna för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse tillämpas. Berörda kommuner är troligen främst mindre kommuner eftersom upphandlad flygtrafik rör flyglinjer från flygplatser med dåliga förutsättningar för kommersiell flygtrafik. Det är troligt att mindre kommuner saknar erfarenhet av att göra sådana rättsliga bedömningar. Det kan därför behövas stöd och vägledning från bland annat Trafikverket och Upphandlingsmyndigheten, när det gäller att beakta flygtrafikförordningens, upphandlingsreglernas och statsstödsreglernas krav.

Ert datum:
2026-06-09Datum:
2026-10-09Er ref:
Li2026/01127Diarienummer:
UHM-2026-0225

I promemorian föreslås nya bestämmelser i lagen om vissa kommunala befogenheter som ger kommunerna möjlighet att finansiera flyglinjer inom ramen för Trafikverkets beslutsfattande. Promemorian redogör för att denna befogenhet även innebär ett fränsteg från förbudet mot stöd till enskild näringsverksamhet i de fall finansieringen skulle omfattas av EU:s statsstödsregler.

Upphandlingsmyndigheten välkomnar klargörandena i promemorian rörande befogenheten att ge ersättning som utgör statsstöd. Upphandlingsmyndigheten har i tidigare yttrande efterfrågat ett uttryckligt undantag från 2 kap. 8 § kommunallagen. Även om ett uttryckligt undantag från 2 kap. 8 § kommunallagen hade varit att föredra har Upphandlingsmyndigheten inga invändningar mot promemorians resonemang. Normalt kommer kommunernas finansiering av upphandlad flygtrafik inte att betraktas som statsstöd. Befogenheten att följa reglerna i lufttrafiksförordningen och finansiera flygförbindelser bör i enlighet med bedömningen i promemorian även anses innefatta en befogenhet att lämna stöd till enskild näringsverksamhet när upphandlingsförfarandet inte utesluter att det är fråga om statsstöd.

Upphandlingsmyndigheten vill dock liksom i det tidigare yttrandet avseende Trafikverkets förslag lyfta behovet av vägledning om bland annat upphandlings- och statsstödsrättsliga frågor till berörda kommuner och regioner.

Upphandlingsmyndigheten noterar att gränsdragningen mellan kommunernas och regionernas befogenheter samt Trafikverkets ansvar inte är helt tydlig.

Vägledning bör i vart fall ges om upphandling av flyglinjer enligt lufttrafikförordningens krav och den tillämpning av EU:s statsstödsregler som kan komma att aktualiseras i samband med sådana upphandlingar.

Upphandlingsmyndigheten föreslår därför att Trafikverket ges i uppdrag att ge berörda kommuner och regioner vägledning om tillämpningen av de unionsrättsliga regelverken. Upphandlingsmyndigheten föreslår att Trafikverket ska samråda med Upphandlingsmyndigheten om vägledning när det gäller upphandling och statsstöd.

Generaldirektören Anja Clausin har beslutat i detta ärende. Juristen Magnus Lindbäck har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Helene Molander och avdelningschefen Sofia Mårtensson deltagit.

Anja Clausin

Magnus Lindbäck